

Гончаренко Г. Є. к. б. н., доц.,
завідувач науково-дослідної
лабораторії «Екологія і освіта»
e-mail: eco-lab-udpu@yandex.ua

НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ ЛАБОРАТОРІЇ «ЕКОЛОГІЯ І ОСВІТА» – ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ

2017 року виповнюється 25 років науково-дослідній лабораторії «Екологія і освіта» УДПУ, створеній згідно наказу ректора університету з метою реалізації на регіональному рівні основ національної екологічної політики. Її науковим координатором є Інститут агроєкології і природокористування НААН України. Весь цей час лабораторію очолює кандидат біологічних наук, доцент Ганна Гончаренко.

Фото 1. Завідувач лабораторії Гончаренко Г.Є.

За чверть століття лабораторією як науковим підрозділом університету втілено в життя сотні екологічно-освітніх проектів, які дістали схвалення громадськості, охоронців природи та природолюбів. Широкий відгук дістали дослідження біологічного і ландшафтного різноманіття Центральної частини України та вплив на нього екологічних чинників, а також вивчення екологічного стану водних ресурсів басейну річки Південний Буг. Основні напрями діяльності лабораторії включають розвідки потенціалу екосистем регіону та створенням нових заповідних територій, розробки технологій природоохоронної діяльності.

Фото 2. Спільна екологічна експедиція лабораторії з Інститутом агроєкології і природокористування НААН України

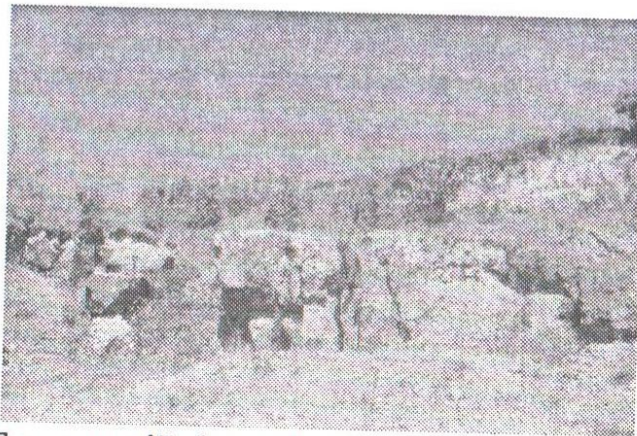

Фото 3. Експедиційні дослідження Іллінецького кратера

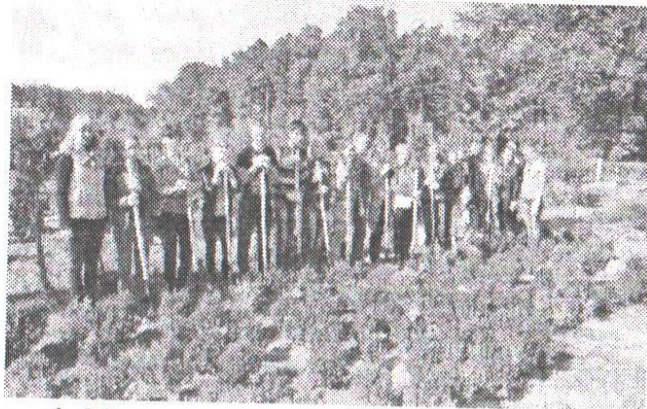

Фото 4. Природоохоронна акція з озеленення

Фото 5. Природоохоронна акція «Збережемо малі річки»

Важливим напрямом діяльності науково-дослідної лабораторії є підготовка докторських і кандидатських дисертацій, студентських кваліфікаційних та курсових робіт, видавництво монографій, посібників, збірників наукових праць.

Співробітники лабораторії відповідально підходять до організації та проведення конференцій, семінарів, круглих столів, різноманітних виставок, конкурсів екологічного та природоохоронного спрямування.

Фото 6. Виставка альтернативних ялинок

Фото 7. Виставка картин

Фото 8. Виставка студентських виробів та картин із відходів

Фото 9. Підтримка людей з обмеженими можливостями

Позитивні результати дає тісне співробітництво лабораторії «Екологія і освіта» з державними структурами, науковими установами, освітніми закладами та громадськістю.

Розвивається співпраця з обміну досвідом діяльності екологів Польщі та України, зокрема, польсько-українсько-словацького фонду допомоги обдарованій молоді «Братерство».

Науково-дослідна лабораторія координує діяльність екологічних лабораторій Сумівської загальноосвітньої школи I-III ступенів за наказом відділу освіти Бершадської районної державної адміністрації Вінницької області та Крачківської загальноосвітньої школи I-III ступенів за наказом відділу освіти Маньківської районної державної адміністрації Черкаської області.

Широкому загалу добре відомі ініційовані лабораторією природоохоронні акції, проведені разом із вчителями, учнями загальноосвітньої школи №3 міста Умань та співробітниками ДП «Уманське лісове господарство».

Фото 10. Природоохоронна акція «За чистоту малих водойм»

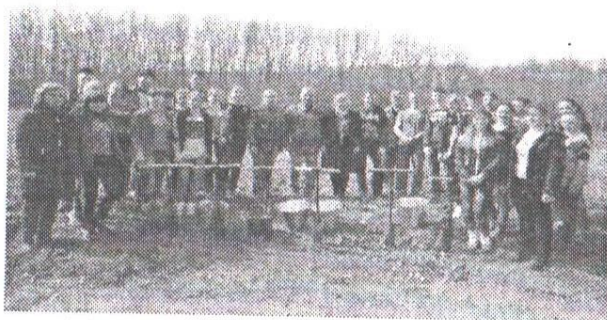

Фото 11. Природоохоронна акція «Посади ліс»

При лабораторії активно функціонує наукова школа професора **Світлани Совгіри** «Екологія, охорона навколишнього середовища: освіта, наука, практика».

Результати роботи наукового підрозділу-ювіляра просто вражають! Проведено понад 20 науково-практичних експедицій, 3 Міжнародних, 11 Всеукраїнських, 78 регіональних науково-практичних конференцій та понад 90 семінарів, круглих столів, майстер-класів, створено 13 нових заповідних об'єктів.

Про високий рівень наукової діяльності свідчать такі дані: захищено 2 докторські та 14 кандидатських дисертацій, сотні магістерських та дипломних робіт, більшість з яких виконано на замовлення освітніх установ та відповідних організацій, реалізовано 8 держбюджетних тем; видано «Наукові записки екологічної лабораторії УДПУ» (19 випусків); понад 600 наукових, навчальних та навчально-методичних праць; члени МАН посідають призові місця на Всеукраїнських та обласних конкурсах наукових учнівських робіт. Учасники проблемних студентських груп «Ми і довкілля», «Передбачити і запобігти», які

щорічно беруть участь у Всеукраїнських конкурсах, форумах, конференціях, є 8-разовими переможцями олімпіад з екології, нагороджені 12 дипломи та 17 грамотами.

Не залишилась не оціненою й систематична та цілеспрямована природоохоронна робота: озеленення, благоустрій населених пунктів та навчальних закладів, очищення водних джерел, укріплення берегів, встановлення інформаційних щитів біля витоків малих річок. Лабораторія є триразовим переможцем Всеукраїнського конкурсу «До чистих джерел» нагороджена Диплом лауреата конкурсу I ступеня у номінації «Науково-методичний та організаційний супровід упровадження інноваційних підходів в систему екологічної освіти» на Сьомій міжнародній виставці «Іноватика в сучасній освіті». А завідувача лабораторією Ганну Гончаренко нагороджено ювілейною медаллю «125 років від дня народження академіка В.І. Вернадського».

Досягнення і доробки науковців лабораторії висвітлюються у засобах масової інформації, на регіональному телебаченні, у національних доповідях про стан навколишнього природного середовища в Україні (1994-1995 роки), загальноукраїнській програмі «Екологія та природні багатства України» (випуск IV, 2008 рік).

*Берчак В. С., м. н. с.,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
e-mail: berchak120388@mail.ru*

НАТУРАЛЬНІ ДОЛИННО-РІЧКОВІ ЛАНДШАФТИ ЯК ОСНОВА ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ

Натуральні долинно-річкові ландшафтні комплекси в умовах повсюдного, всебічного антропогенного навантаження потребують раціонального використання та охорони. Серед низки існуючих напрямів їх збереження найдієвішим є заповідання, що включає створення нових природоохоронних об'єктів, які мають натуральне походження, розширення площі існуючих заповідних територій за рахунок буферних зон, які не зазнали антропогенного впливу та створення єдиної системи природоохоронних територій за рахунок розбудови екологічної мережі. Це стосується і Південно-Бузького екологічного коридору.

Притоки річки Південний Буг виконують роль регіональних екологічних коридорів, які об'єднують різні за функціональним призначенням ключові, сполучні та буферні території. Їх основне призначення – забезпечення вільної міграції біоти в межах річкових басейнів та на ділянках міжбасейнових екотонів. Репрезентативну функцію долинно-річкові екокоридори виконують, зокрема, і за рахунок натуральних ландшафтів, що охороняються на території